

Full informatiu

Núm. 41 / Juliol 2003

FUNDACIÓ
Jaume Bofill
JAUME
BOFILL

Jornada sobre Abandonament escolar, desescolarització i desafecció

Els dies 3 i 4 d'abril, la Fundació Jaume Bofill, en col·laboració amb la Fundació Freudenberg (Alemanya) i la Fundació Presme (Catalunya), va organitzar un seminari de treball a Can Bordoï per aprofundir, contrastar i analitzar les causes i situacions que provoquen l'absentisme i la desafecció escolar. L'objectiu general era aportar nous elements que orientin la millora de les polítiques per combatre les causes de l'absentisme que afecten molts nois i noies de Catalunya.

Al llarg de les sessions es va presentar l'estat de la qüestió a Catalunya, França i Alemanya, amb l'objectiu de contextualitzar el fenomen, detectar les principals similituds i diferències, i fer una aproximació a les problemàtiques associades a l'absentisme. També es van aportar elements de reflexió sobre la incidència de les pràctiques pedagògiques en la construcció de l'absentisme i la desafecció i sobre la prevenció d'aquests fenòmens des d'un model d'escola comprensiva. Una part del debat va girar entorn de la necessitat de propostes globalitzadores per a la intervenció socioeducativa, basades en la construcció de xarxes locals per millorar la qualitat de l'educació i vetllar per l'escolarització plena. Properament es farà una publicació amb els continguts i conclusions de la jornada. ■

Joves, creació i comunitat

El passat 24 maig es va dur a terme a l'Ateneu Popular 9 Barris la Jornada internacional sobre Joves, creació i comunitat amb l'objectiu de donar a conèixer algunes experiències interessants que tenen lloc fora del nostre país i reflexionar sobre els projectes que utilitzen l'expressió artística com a mitjà educatiu amb joves en risc d'exclusió.

La jornada va consistir en la presentació d'experiències al matí i treball en grups a la tarda a partir dels eixos: Art i mitjans de comunicació per al canvi social; Creació artística com a pont entre l'educació formal i la comunitat; Joves, art i cultura de la pau, i Teatre per a la inclusió. S'hi van presentar quatre experiències del Regne Unit, Letònia, Colòmbia i França, respectivament.

En el marc d'aquesta jornada també es va presentar la xarxa *Artibarrri* d'intercanvi d'experiències educatives i de creació artística amb joves d'entorns desfavorits. ■

Seminari Igualtat d'oportunitats i política educativa a Catalunya

Amb la pretensió de contribuir a dinamitzar el debat social i polític a l'entorn de l'educació i l'acompliment de la igualtat d'oportunitats, l'octubre vinent s'iniciarà el treball d'un seminari que es desenvoluparà a través d'un cicle de jornades de treball que tindran lloc a Can Bordoï. En cada una d'aquestes jornades s'analitzaran aspectes concrets relacionats amb el sistema educatiu a Catalunya. El seminari està integrat per una quarantena de professionals de l'educació, investigadors, responsables polítics i tècnics de diverses administracions.

El resultat que s'espera d'aquest seminari és un document que, amb un marcat caràcter propositiu, analitzi i doni resposta als canvis que ha experimentat la política educativa en els últims temps, fent especial atenció als mecanismes que han de permetre l'eficàcia de les polítiques educatives en l'acompliment del principi d'igualtat d'oportunitats. ■

Seminari per a regidors i regidores sobre Participació ciutadana

La Fundació Jaume Bofill organitza un seminari d'orientació sobre les polítiques

de participació ciutadana als ajuntaments dirigit a regidors i regidores de municipis petits i mitjans. L'objectiu d'aquest seminari és donar coneixements i eines bàsiques per facilitar la planificació i l'impuls de processos de participació ciutadana als municipis. El seminari se celebrarà durant tres dilluns del mes d'octubre i el número de places disponibles és de vint-i-cinc. ■

Consensus II

El projecte Consensus, impulsat des de finals de l'any 2000 per la Fundació Jaume Bofill, l'Institut Català de Tecnologia i Localret juntament amb dotze ajuntaments de Catalunya, va acabar formalment el desembre de l'any passat. Consensus tenia com a objectiu el desenvolupament d'una eina interactiva a Internet per a la informació i participació ciutadana a nivell municipal.

Una vegada acabada l'eina i celebrades les proves pilot als municipis, els socis impulsors i els ajuntaments participants han decidit reeditar l'experiència i impulsar un Consensus II amb millores substancials en el disseny i les funcionalitats. L'eina renovada estarà disponible a la tardor i podrà ser distribuïda a nous ajuntaments de Catalunya. ■

Informe estratègic sobre el vot electrònic a Catalunya

La Fundació Jaume Bofill acaba d'engegar el procés d'elaboració d'un informe estratègic sobre el vot electrònic a Catalunya que culminarà a finals d'enguany. El document té el doble objectiu d'analitzar la viabilitat del vot electrònic al nostre país des del punt de vista legal, sociopolític i tecnològic, i de plantejar propostes per a la implementació d'aquest tipus de votacions a Catalunya. L'elaboració de l'informe anirà a càrrec d'experts reconeguts i

abans de presentar-ne la versió definitiva, serà contrastat i debatut amb altres experts i responsables polítics. ■

Autodeterminació i prevenció de conflictes

El passat mes de maig (del 8 al 14) es va celebrar el *Simposi internacional sobre Aplicació de tractats de pau intraestatals, com a contribució a la prevenció i resolució de conflictes amb la implicació de terceres parts*, organitzat pel Centre UNESCO de Catalunya i el Kredha (International Peace Council for States, Peoples and Minorities), amb la col·laboració de la Fundació Jaume Bofill i la Fundació Rockefeller.

Aquest simposi s'insereix en els treballs que, a l'entorn de l'aplicació de l'Autodeterminació com a mecanisme de prevenció de conflictes, impulsen diverses organitzacions internacionals, entre elles el Centre UNESCO de Catalunya. Al Simposi hi van assistir una quarantena d'experts d'arreu del món en resolució de conflictes, entre els que podem destacar el català Francesc Vendrell. Està previst que en els propers mesos es publiquin les aportacions dels diversos experts i les principals conclusions. ■

Cicle La immigració a debat

Durant el més de maig i dins d'aquest cicle organitzat per Fundació Jaume Bofill s'han celebrat dos seminaris, «Diversitat i participació» i «Diversitat i ordenament jurídic», en els quals han participat un total de 75 persones expertes i implicades directament en aquests temes.

Els temes monogràfics a l'entorn de la participació de les persones immigrades

han estat l'associacionisme, el sindicalisme, el sufragi i la ciutadania. Pel que fa al seminari «Diversitat i ordenament jurídic», s'ha centrat en els elements que aporten les migracions i els punts de distorsió que la presència de col·lectius immigrants pot generar respecte a l'ordenament jurídic del nostre país. Concretament s'ha analitzat l'escola, la família, els drets culturals i el fet religiós.

El tercer seminari que clourà el cicle se celebrarà a la tardor i analitzarà el tractament que fan de la immigració els mitjans de comunicació.

Les aportacions dels participants al cicle quedaran recollides en una publicació. ■

Menors que emigren del Marroc a Catalunya, recerca transnacional

Seguint en la línia d'aprofundir en el fenomen dels nois que emigren sols del Marroc cap a Catalunya, i amb la intenció de trobar pautes de prevenció d'aquesta emigració precoç i de risc, la Fundació Jaume Bofill, amb la participació de la Universitat Rovira i Virgili i de la FEDAIA, i en conveni amb la UNICEF de Marroc, ha iniciat una recerca que conclourà la primavera del 2004.

El projecte compta amb dos equips d'investigadors que treballaran coordinadament a Tànger i a Barcelona. Entre els resultats s'espera un millor coneixement de les famílies i del paper que han jugat en cada moment del procés migratori dels fills, i l'obtenció d'un mapa de recursos detallat i actualitzat dels serveis i programes que estan atenent els menors, tant a Catalunya com a Marroc. La dimensió transnacional de la recerca respon al convenciment que en les migracions cal tenir en

compte el dinamisme i la circularitat que hi ha entre el punt d'origen i el de destí. Una altra novetat del treball és l'estudi de la salut d'aquests menors, dels seus hàbits alimentaris, de descans i de cura personal i dels seus consums o addiccions, que es fa en coordinació amb un estudi més ampli sobre adolescència i salut edegat pel departament d'antropologia de la URV. ■

Segona onada del Panel d'Anàlisi de les Desigualtats (PaD)

El mes de gener es va donar el tret de sortida de la segona etapa de les quatre previsions per a l'Enquesta Panel d'Anàlisi de les Desigualtats socials a Catalunya (PaD). En aquests dos trimestres s'han tornat a visitar les quasi 2000 llars que componen la mostra inicial del PaD i la finalització del treball de camp d'aquest període està prevista per al juliol.

En l'espai web www.obdesigualtats.org es poden consultar els primers resultats corresponents a l'enquesta de l'any anterior així com informació detallada de tot el projecte, tant pel que fa als continguts dels qüestionaris com als aspectes metodològics.

Els resultats quant al grau de participació de les llars que componen la mostra sociològica d'aquest projecte indiquen que no més d'un 15% d'aquestes llars han rebutjat ser enquestades enguany. Aquestes xifres són altament positives (en referència al que succeeix en projectes similars com el que fa 11 anys que s'està duent a terme al Regne Unit) i garanteixen la continuïtat del projecte en els propers anys i la possibilitat d'oferir una quantitat significativa de microdades socials a la comunitat científica catalana. ■

PROJECTES VIDEOGRÀFICS

La Fundació Jaume Bofill posa a l'abast de la comunitat educativa dues noves produccions videogràfiques acompanyades de les corresponents guies didàctiques:

Drogues sí, drogues no és un vídeo de 36 minuts per treballar el tema de les drogues amb els adolescents. El tractament que se'n fa, lluny de basar-se en la por i l'alarmisme, pretén l'aproximació als joves i a les seves inquietuds, tenint en compte el seu moment vital. Es tracta de donar-los eines que els ajudin a discernir i a elaborar el seu propi criteri per enfrontar-se a les drogues, una realitat inevitable en el seu entorn. Disponible també en format DVD al llarg del curs vinent.

Els gitanos i l'escola (22 minuts) s'adreça especialment a professorat, tècnics d'educació i responsables polítics i de l'Administració. Fa una aproximació a la realitat de l'escola i de les famílies gitanes avui, tot posant en evidència el canvi que hi ha hagut en l'interès d'aquestes famílies i dels seus fills i filles per l'educació escolar. Es tracta de trencar els estereotips que la societat en general i especialment els educadors tenen vers la comunitat gitana pel que fa a la manca d'interès per als estudis en general.

Per adquirir els nostres vídeos us heu d'adreçar a:
Ancora Audiovisual
Tel. 93 455 16 94
info@ancoraaudiovisual.com

PUBLICACIONS

Col·lecció Polítiques

36. Eliseo Aja i Mònica Nadal (coordinadors). **La immigració a Catalunya avui. Anuari 2002.** Mediterrània. Barcelona, juny 2003. 431 pàg.

Col·lecció Finestra Oberta

30. Alícia Gómez, Rosa Patino i Jaume Funes (coordinador). **«Fugint del futur»: La recerca de la mirada adolescent utilitzant tècniques audiovisuals.** Abril 2003. 67 pàg.

31. Laia Jorba i Lluís Planes. **Els consells veïnals i sectorials de Sitges, una experiència d'Agenda 21.** Maig 2003. 59 pàg.

32. Francesc Carbonell i Albert Quintana (coord.). **Immigració i**

igualtat d'oportunitats a l'ensenyament obligatori. Aportacions al debat sobre una futura llei d'educació a Catalunya. Juny 2003. 64 pàg.

Col·lecció Debats

1. Ismael Blanco. **Consells ciutadans a Catalunya: experiències, balanç i propostes.** Juny 2003. 54 pàg.

CONVOCATÒRIA GENERAL D'AJUTS

Aquesta única convocatòria és oberta tot l'any a iniciatives de recerca i/o acció relacionades amb les línies d'actuació prioritàries de la Fundació per al quadrienni 2001-2004. En trobareu les bases a la web o a la secretaria de la Fundació.

Full informatiu

Núm. 42 / Novembre 2003

FUNDACIÓ
Jaume Bofill
JAUME
BOFILL

El repartiment del treball domèstic i familiar a Catalunya

El repartiment del treball domèstic i familiar és el títol d'un informe elaborat a partir de les dades de la primera onada del Panel de Desigualtats Socials a Catalunya (PaD). L'informe posa de manifest la persistència de desigualtats en el repartiment del treball domèstic i familiar al conjunt de les llars catalanes. Malgrat la tímida millora en les llars on el nucli es componia per parelles joves amb estudis universitaris, la conciliació entre vida laboral i la vida familiar s'aconsegueix majoritàriament a partir de solucions individuals. Ni les administracions ni el mercat aporten solucions suficients per acabar amb aquestes desigualtats que en general afecten la vida personal i social de les dones, limitant directament les seves oportunitats. Més preocupant resulta la constatació que entre les generacions més joves (els fills i filles de les llars catalanes), la col·laboració en el treball domèstic i familiar és escassa i majoritàriament la realitzen les noies. Això posa en evidència l'existència d'un procés de reproducció, entre les generacions més joves, de les pautes de realització del treball domèstic i familiar que fa tèmer la continuació en el futur de les desigualtats comentades. L'informe es pot obtenir al web www.obdesigualtats.org. ■

Població discapacitada a Catalunya

El Colectivo Ioé ha elaborat, per encàrrec de la Fundació Jaume Bofill, un estudi detallat sobre la població discapacitada, especialment en referència a la seva activitat econòmica. L'estudi s'ha fet a partir de l'Enquesta sobre Discapacitats i Deficiències, realitzada per l'INE l'any 1999 en un total de 7.400 llars de tot Catalunya i que corresponien a 21.000 persones. L'anàlisi destaca el fet que les discapacitats s'incrementen amb l'edat i es presenten de

forma desigual segons el gènere. A partir dels 65 anys les persones discapacitades són el 33%, i a partir dels 45 anys predominen les discapacitats en les dones. La situació econòmica és també un factor clarament relacionat amb la realitat de la població discapacitada; com més petits són els ingressos de la llar major és la prevalència de discapacitats. Ara bé, allò que l'estudi no ha pogut analitzar és si la discapacitat és l'origen dels baixos ingressos o els baixos ingressos incrementen el risc de discapacitació. Una altra dada rellevant és que si bé les discapacitacions entre els joves és menor a Catalunya que a la resta de la Unió Europea (tres vegades menys en els menors de 30 anys), en edat de maduresa els percentatges s'igualen, i a partir dels 60 anys se superen. Aquesta dada porta a concloure que a Catalunya les condicions de vida i treball (accidents laborals) són clarament més nocives que a la resta de la UE. L'estudi serà publicat properament a la col·lecció *Polítiques*. ■

Les primeres dades del PaD a l'abast

Ja estan disponibles les primeres taules de freqüències amb dades del PaD amb una extensa selecció de variables del qüestionari de la primera onada creuades per tres variables estructurals: província, edat i sexe. Es poden descarregar en format pdf o bé es pot treballar amb elles mitjançant el programa Gandia Visor, que permet convertir les taules en gràfics o consultar-ne alternativament els nombres absoluts i els percentatges verticals i horitzontals. En ambdós formats, les taules inclouen les marques de la prova de significació Chi quadrat. L'arxiu pdf és un únic document amb totes les taules de freqüències, mentre que l'arxiu per treballar amb Gandia Visor conté una llibreria de taules que permet la visualització segons els blocs temàtics del qüestionari. És permesa la

reproducció de la informació estadística sempre i quan se'n citi la font: "Font: Panel de Desigualtats Socials a Catalunya (PaD)-Fundació Jaume Bofill, any 2001-2002". Per a més informació consulteu el web www.obdesigualtats.org. Trobareu les dades a l'apartat Panel de Desigualtats a Catalunya (PaD). ■

www.eleccions2003.org

La Fundació Jaume Bofill, en el marc del projecte *Democràcia.web*, va tornar a impulsar un web de seguiment de les eleccions al Parlament de Catalunya d'enguany. Eleccions2003.org ofereix la possibilitat, entre altres coses, de comparar les propostes programàtiques de les principals formacions polítiques, de contactar amb els candidats o de conèixer aspectes del nostre sistema polític i electoral de manera didàctica i lúdica. L'experiència va tenir la col·laboració dels portals telenotícies.com, catalunyainformacio.com, del diari *Avui* i de la Universitat Politècnica de Catalunya, i va tenir el suport del Parlament de Catalunya. ■

Seminaris del programa Entrecultures

En el marc d'Entrecultures, el mes de novembre la Fundació Jaume Bofill va iniciar dos seminaris.

El primer, *Claus per Comprendre la Realitat Social i Política de Catalunya*, està adreçat a persones d'origen immigrant vinculades al teixit associatiu. S'hi oferiran les claus històriques, sociològiques, polítiques i culturals per comprendre la realitat política i social del nostre país, es reflexionarà conjuntament sobre aquesta realitat i es potenciarà el coneixement de la xarxa associativa i els recursos socials existents.

El segon seminari, *Treball en Xarxa des de l'Àmbit de la Immigració*, vol oferir eines

pràctiques a membres d'entitats que treballin amb població immigrada i facilitar el coneixement dels recursos socials que ofereix l'entorn. ■

Els polítics i la participació

La Universitat de Barcelona i la Universitat Autònoma de Barcelona col·laboren en un projecte de recerca sobre els polítics i la participació encarregat per la Fundació Jaume Bofill. El projecte, que es preveu que finalitzi la primavera vinent, es basa en tres recerques: una sobre les percepcions que els polítics municipals tenen de la participació ciutadana, una segona sobre l'impacte electoral de la participació en les eleccions municipals del 2003 i una última sobre com els partits polítics apliquen dinàmiques participatives en el seu funcionament intern i extern. ■

La implementació dels pressupostos participatius a Catalunya

El passat mes de setembre la Fundació Jaume Bofill va iniciar un procés de reflexió amb experts sobre la implantació dels pressupostos participatius a Catalunya que durarà fins a principis de l'any que ve. El procés es basa en un treball aprofundit sobre la participació ciutadana i sobre l'elaboració pressupostària que ha de culminar en un document marc per orientar les autoritats locals (però també supralocals) de Catalunya en la implementació d'aquest tipus de procés participatiu en el futur. ■

Immigració i mitjans de comunicació

Els dies 21 i 28 d'octubre i 4 de novembre es va celebrar el tercer seminari del cicle La Immigració a Debat, titulat «Immigració i mitjans de comunicació». Hi van participar 25 persones vinculades a les associacions d'immigrants i als mitjans de comunicació, que van reflexionar sobre el paper d'aquests darrers en la construcció

de la transmissió de discursos al voltant de la immigració, i sobre les dificultats i els reptes que cal afrontar a l'hora de normalitzar les informacions sobre la immigració. Està prevista la publicació del resum del seminari. ■

Fills i filles de famílies immigrades

La majoria dels estudis realitzats al nostre país sobre les anomenades «segones generacions» d'immigrants acostumen a centrar-se en la realitat social dels fills i filles de famílies immigrades arribats després de la dècada dels 90. En canvi, no hi ha estudis rigorosos que analitzin la realitat i els processos d'inserció d'aquells arribats o nascuts durant les dècades dels 70 i 80.

Per pal·liar aquest desconeixement la Fundació Jaume Bofill ha encarregat a Laura Torrabadella i Elisabeth Tejero un estudi sobre les històries de vida dels fills i filles de famílies immigrades que porten molts anys a Catalunya. Creiem que de l'anàlisi d'aquests processos poden emergir arguments sòlids per centrar el debat de la integració dels immigrants fora de l'eix de la identitat cultural (com a justificació recurrent de la manca d'integració), i posar de relleu les variables socials, econòmiques i polítiques que condicionen els processos d'inserció social. ■

Sistemes d'acollida als centres catalans de secundària

La Fundació Jaume Bofill ha encarregat a Miquel Àngel Alegre un estudi sobre els plans d'acollida, adreçats a l'alumnat nouvingut, dels centres d'ESO de Catalunya. L'objectiu de l'estudi és doble: per una banda, conèixer i avaluar críticament els diferents plans d'acollida que s'estan desenvolupant al nostre país a partir d'una mostra significativa de centres; per l'altra, extreure'n orientacions i indicacions concretes que, sobre la base de les conclusions del treball de recerca, ajudin a millorar els criteris i les estratègies d'interven-

ció dels sistemes d'acollida existents als centres de secundària. ■

Debats d'Educació

Debats d'educació és el títol d'un fòrum organitzat per la Fundació Jaume Bofill i la Universitat Oberta de Catalunya amb la col·laboració del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona i el diari *Avui*. Té per objectiu promoure el debat sobre temes d'actualitat i de fons en relació als reptes i problemes que ha d'afrontar l'educació en el context social, polític i econòmic que vivim.

La intenció és que aquest fòrum no sigui exclusiu d'especialistes o professionals de l'ensenyament. Tenint en compte que l'educació constitueix un element bàsic per al present i el futur de la nostra societat, el fòrum s'adreça a la ciutadania en general i, més concretament, als agents socioeconòmics, polítics i culturals del nostre país.

«Els pilars de l'educació del futur» va ser el títol de la conferència que va encetar Debats d'Educació, a càrrec de Juan Carlos Tedesco, director de l'Institut Internacional de Planificació Educativa de Buenos Aires. L'acte va tenir lloc el 20 d'octubre a la Sala Mirador del CCCB, i hi van assistir unes 200 persones. Podeu trobar el text de la conferència al web de la Fundació. ■

Experiències educatives integrades

Aquest és el títol d'un estudi coordinat per Joan Subirats i elaborat per un equip de l'IGOP i l'ICE de la UAB, que analitza diverses experiències d'arreu de Catalunya que, des de l'escola o amb l'escola, tracten de fer front a les noves demandes i els nous problemes socials, anant més enllà de la perspectiva sectorial estrictament educativa.

La publicació d'aquesta recerca (vegeu l'apartat de publicacions) es presentarà en el marc del IV Fòrum d'Educació de l'Institut de Ciències de l'Educació de la UAB, que porta per títol «Educació i Comunitat: El treball en xarxa amb l'escola» i que tindrà lloc els dies 21 i 22 de novembre. ■

PUBLICACIONS

Col·lecció *Polítiques*

37. Josep Alsinet, Clara Ribà, Montserrat Ribera i Joan Subirats (coord.). *Més enllà de l'escola. Transformacions socials i noves dinàmiques educatives i professionals*. Mediterrània. Barcelona, novembre 2003. 140 pàg.

Col·lecció *Debats*

2. Ricard Ruiz. *Norma i transgressió, Família. Religiositat i/o espiritualitat*. Setembre 2003. 67 pàg.

Col·lecció *Finestra Oberta*

33. Escenaris de Participació Ciutadana d'Ecoconcern. *Participació i immigració en contextos pluriculturalmentals. La situació del Casc Antic de Barcelona*. Setembre 2003. 132 pàg.

34. Xavier Millán i Mawa N'Diaye (coords.). *Treball comunitari i interculturalitat: reflexions i experiències*. Setembre 2003. 127 pàg.

35. Esther Vivas. *Organitzacions, campanyes i moviments d'oposició al deute extern*. Setembre 2003. 96 pàg.

36. GREC-Resolució de conflictes. Noèlia Lafuente i Ferran Camps (coords.). *La gestió alternativa de conflictes a les organitzacions del tercer sector*. Octubre 2003. 103 pàg.

37. Maribel García Gràcia (coord.). *Abandonament escolar, desescolarització i desafecció*. Octubre 2003. 131 pàg.

CONVOCATÒRIA GENERAL D'AJUTS

Aquesta única convocatòria és oberta tot l'any a iniciatives de recerca i/o acció relacionades amb les línies d'actuació prioritàries de la Fundació per al quadrienni 2001-2004. En trobareu les bases a la web o a la secretaria de la Fundació.

Full informatiu

Núm. 43 / Febrer 2004

FUNDACIÓ
Jaume Bofill
JAUME
BOFILL

A Joan Costa

El passat 16 de febrer va morir Joan Costa i Riera. La seva trajectòria com a sociòleg al departament d'estudis de la Fundació Jaume Bofill, juntament amb el també desaparegut Raimon Bonal, es pot considerar com a imprescindible per entendre l'evolució de la sociologia al nostre país.

La seva qualitat humana estarà sempre present entre els seus amics de la Fundació.

Qualitat participativa

La Fundació Jaume Bofill ha decidit impulsar, durant l'any 2004, un procés de construcció d'indicadors per mesurar la qualitat dels processos de participació ciutadana. Aquest procés partirà d'una recerca encarregada a la professora Eva Anduiza, de la Universitat Autònoma de Barcelona, a qui acompanyarà un grup acadèmic d'experts en processos ciutadans de participació.

Aquesta recerca respon a la demanda que van plantejar persones i institucions relacionades amb l'estudi o la pràctica de la participació ciutadana, de fer una reflexió conjunta sobre què significa la participació ciutadana i quins elements ens poden ajudar a discriminar entre les bones i les males pràctiques en aquest camp. ■

Joves i Nit

Al llarg dels anys 2004 i 2005 la Fundació Jaume Bofill liderarà un procés de participació amb joves de 15 a 29 anys. El primer objectiu d'aquest projecte és experimentar metodologies participatives que permetin aproximar els joves a la presa de decisions públiques, en uns moments en els quals es constata la distància creixent entre aquest col·lectiu i l'acció política.

El segon objectiu de *Joves i Nit* és aportar la visió i les propostes dels joves en el debat sobre els usos de la nit a la ciutat de Barcelona, un debat que estan fomentant des de fa temps l'Ajuntament d'aquesta ciutat i diverses entitats ciutadanes.

Aquest projecte ha rebut el suport de la Comissió Europea i té com a socis la Regidoria de Joventut de l'Ajuntament de Barcelona, el Consell de la Joventut de Barcelona (CJB) i la Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de la ciutat (FAVB). ■

L'habitatge a Catalunya

Carme Trilla, una de les principals expertes catalanes en la problemàtica social i política que representa l'habitatge, ha elaborat, amb les dades del PaD 2001-2002, un informe sobre la situació de l'habitatge al nostre país. En aquest informe, consultable a www.obdesigualtats.org, corrobora que l'accés a l'habitatge és un problema de primer ordre per a la majoria de persones menors de 34 anys i també que l'accés a un habitatge de propietat és possible, en la majoria de casos, gràcies a l'ajuda d'altres membres de la família que ja han resolt el seu accés a l'habitatge. En un altre ordre de coses, l'estudi també posa en evidència que encara avui hi ha un 8,7% d'habitatges amb deficiències greus que repercuteixen negativament en les persones que els habiten. Cal esmentar, també, que un 2% de les famílies catalanes disposen de menys de 12 m² per persona a l'interior de l'habitatge, aspecte que també repercuteix negativament en la seva qualitat de vida. ■

L'escolarització dels fills

Aquest és el títol d'un informe recent que analitza aspectes relacionats amb l'escolarització dels nostres fills i filles a partir de les dades del PaD. Novament l'anàlisi posa de relleu que les dones són les que majoritàriament assumeixen ajudar a fer els deures de l'escola, organitzar el dia a dia dels fills i assistir a les reunions de l'escola.

Des de la perspectiva econòmica, les dades apunten que un 70% de les llars fan un esforç per poder pagar l'escolarització i un 35% consideren l'esforç gran o molt gran. D'acord amb les dades analitzades, 1 de cada 5 llars manifesta que ha hagut de renunciar a algun centre escolar, precisa-

ment perquè no podia assumir-ne el cost econòmic.

Tot i els problemes que comporta conciliar vida laboral amb vida familiar (prop d'un 20% de les persones enquestades han hagut de reduir la seva jornada laboral per fer possible la conciliació), la satisfacció amb els fills és generalitzada en tots els aspectes consultats: rendiment escolar, comportament, ambient familiar. També ho és amb l'educació que reben, tot i que si fem l'anàlisi a partir de la classe social de les famílies enquestades observem que són precisament les llars identificades com de classe treballadora les que es manifesten més crítiques amb el centre on porten els seus fills. Cal dir, també, que és entre les famílies de classe treballadora on hi ha un percentatge més gran de casos on han hagut de descartar algun centre escolar per motius econòmics. L'informe es pot obtenir des del web www.obdesigualtats.org. ■

PaD 2004

A mitjan gener es va iniciar per tercer any consecutiu el treball de camp del Panel de Desigualtats Socials a Catalunya (PaD). Com en edicions anteriors l'objectiu del PaD és obtenir informació detallada sobre la població catalana, en relació, com a mínim, a tres aspectes: a tot allò que fa referència a processos que generen desigualtat social; a les principals característiques d'aquesta desigualtat, i, finalment, a tot allò que permet conèixer i seguir l'evolució de l'estructura social de la població catalana. Per portar a bon terme el projecte del PaD 2004 s'espera entrevistar novament, com ja es va fer en el projecte del PaD 2001-02 i en el del 2003, a tots els integrants d'una mostra total de 2.000 llars representatives del conjunt de la població.

Al web www.obdesigualtats.org es poden consultar els primers informes obtinguts amb les dades de les enquestes d'edicions anteriors, així com tota la informació referida al projecte del Panel de Desigualtats Socials a Catalunya. ■

Càritas

La Fundació Jaume Bofill i Càritas Diocesana de Barcelona han establert una col·laboració amb l'objectiu de millorar el coneixement i les necessitats emergents dels sectors socials en risc d'exclusió que atén aquesta darrera entitat.

La col·laboració ha de permetre posar de relleu amb dades objectives el que fins ara són impressions més o menys contrastades i que apunten un creixement important de sectors socials en risc d'exclusió o, directament, de sectors que poden ser considerats exclosos socials. ■

Escola i famílies immigrades

L'arribada de famílies extracomunitàries obre nous interrogants entorn de la pràctica educativa i el paper que juguen les famílies en aquesta pràctica. Per tractar aquests interrogants, la Fundació Jaume Bofill promou un seminari monogràfic per analitzar les relacions que s'estableixen, en base als objectius i les expectatives de cada agent, entre famílies d'origen immigrant i institucions educatives que atenen infants fins a sis anys. Al seminari hi participen professionals d'àmbits diversos com són de l'educació, de la recerca, de la salut, dels serveis socials i de les associacions de persones immigrades. ■

Xarxa educativa de barri

La Fundació Jaume Bofill està impulsant el projecte Xarxa Educativa de Barri, que s'inscriu dintre del Projecte Educatiu de Ciutat (PEC) de l'Ajuntament de Barcelona i que es durà a terme a la zona centre del Districte de Nou Barris. L'objectiu del projecte és avançar en el treball educatiu coordinat de tots els agents socials que actuen en aquest territori i donar respostes transversals i integrals als reptes actuals de l'educació.

El projecte s'ha iniciat amb una diagnosi que inclou una aproximació a la realitat d'aquests barris, una anàlisi de les interaccions existents entre els actors socials i institucionals de la zona, i una descripció de l'oferta i la demanda de les activitats educatives fora de l'horari escolar.

El projecte proseguirà amb l'elaboració d'una diagnosi participativa per detectar necessitats i fer propostes de millora de la coordinació entre els agents educatius per generar una oferta educativa de qualitat i que garanteixi la igualtat d'oportunitats dels infants i joves del barri. ■

Juan Goytisolo i Mounira Bouzid

Aprofitant l'estada a Barcelona de l'escriptor i coneedor del món àrab Juan Goytisolo, la Fundació Jaume Bofill va organitzar el passat dia 3 de desembre una conversa oberta amb ell per intercanviar idees al voltant de la immigració i la diversitat cultural a la qual van participar persones expertes en l'àmbit de la immigració i vinculades a teixit associatiu català.

El mateix dia 3 de desembre va tenir lloc una xerrada col·loqui que duia per títol *Estratègies d'intervenció i alternatives de treball amb dones marroquines. La perspectiva del gènere*. L'acte, organitzat amb la col·laboració del Casal dels Infants del Raval, va comptar amb Mounira Bouzid El Alami, psicopedagoga i presidenta de l'associació Darna de Tànger. Durant l'acte es van abordar qüestions relacionades amb la situació de les dones al Marroc i amb la repercussió que la *Mudawana* (Codi de l'estatut personal inspirat en la Xària o Llei islàmica) pot tenir en la transformació social i legal de l'estatut jurídic de la dona. Es preveu publicar la conferència properament. ■

Calidoscopi

Calidoscopi, el Pla d'actuació per a la interculturalitat en el lleure que impulsen conjuntament la Fundació Jaume Bofill i la Secretaria General de Joventut, ha renovat el seu suport als moviments d'educació en el lleure durant el 2004 per al desenvolupa-

ment de projectes interculturals que reforcin l'acolliment de la immigració i el treball intercultural.

En la línia d'oferir recursos als centres de lleure educatiu, s'ha publicat el material *Tangram, set elements per fer esplai i escoltisme des de la interculturalitat*, elaborat conjuntament per escoles i moviments d'educació en el lleure amb la coordinació de Carles Armengol. Aquest material es distribuirà de manera gratuïta als esplais i agrupaments de tot Catalunya, i també es pot obtenir des del web www.entrecultures.org. ■

Comptabilitzar la immigració

El dia 4 de febrer la Fundació Jaume Bofill va convidar 10 especialistes en immigració i estadístiques de població a la *Jornada de Treball Comptabilitzar la Immigració. Visibilitat Social i Visibilitat Estadística*. La trobada celebrada a Can Bordoï va permetre reflexionar i intercanviar opinions sobre la quantificació i l'estudi de la població estrangera i la immigració. Al llarg de la trobada es van plantejar qüestions com ara: qui és immigrant i durant quant de temps s'ho és? Què comptabilitzem i què deixem fora quan fem recompte dels estrangers? Com es poden treballar les dades existents? Com es pot millorar la recollida d'informació i quines recomanacions es poden fer per a la seva explotació? Quines estratègies poden seguir els estudiosos de la immigració per accedir i difondre les informacions? ■

Immigració i mitjans de comunicació

El dia 5 de febrer es va iniciar el Grup de Reflexió sobre Immigració i Mitjans de Comunicació, un seminari organitzat per la Fundació i dirigit pel professor Xavier Giró.

El grup està format per membres d'entitats, periodistes i estudiosos, i es proposa dissenyar estratègies que facilitin la tasca dels periodistes en l'elaboració de notícies a l'entorn de la immigració i a la vegada evitar un discurs discriminatori contra la immigració als mitjans de comunicació. ■

PUBLICACIONS

Col·lecció Polítiques

38. Colectivo Ióé. *Les desigualtats socials entre la població catalana amb discapacitats*. Mediterrània. Barcelona, gener 2004. 211 p.

Col·lecció Finestra Oberta

38. Marta Casas (coordinadora). *També catalans: Fills i filles de famílies immigrades*. Desembre 2003. 139 p.

39. Raül Tormo. Anel. *El model escandinau d'accés a l'habitatge*. Febrer 2003. 139 p.

CONVOCATÒRIA GENERAL D'AJUTS

Aquesta única convocatòria és oberta tot l'any a iniciatives de recerca i/o acció relacionades amb les línies d'actuació prioritàries de la Fundació per al quadrienni 2001-2004.

En trobareu les bases a la web o a la secretaria de la Fundació.